

Requiem voor de aal

Mijn fascinatie voor vissen ontstond toen ik op vierjarige leeftijd een hengel in mijn handen kreeg gedrukt. Het was een poging van mijn vader die een onhandelbaar lijkende zoon via het hengelen in het gareel probeerde te krijgen. Die visdag was mijn eerste herinnering, werd ik me bewust van mijn bestaan. Die dag ving ik namelijk mijn eerste vis, een knoert van een aal. Het beest werd direct tot huisdier gepromoveerd. Tranen met tuiten gehuild toen ik hem weer moest laten zwemmen. In de daaropvolgende jaren raakte ik steeds verder geboeid door *Anguilla anguilla*. Het was een zeer algemeen voorkomende soort, die je ook nog eens zonder al te veel moeite kon vangen. Daarnaast was het ook een mysterieus dier dat duizenden kilometers aflegt om zich ergens in een exotische zee voort te planten. Na verloop van tijd nam de animo voor het palingvissen af. Enerzijds omdat brasems, snoeken en karpers in beeld kwamen. Anderzijds omdat palingvissen soms wat te makkelijk werd; op nagenoeg elke plek waar je een wurm te water liet, leek bij het vallen van de avond alleen nog maar aal te zwemmen.

De interesse in aal kwam weer terug toen ik een jaar of 10 geleden via een kennis in het rookcircuit terecht kwam. Als trotse bezitter van een ambachtelijke rookoven maakte ik kennis met de wereld van pekelen, drogen, garen en de juiste kleurstelling van gerookte aal. Aangezien zelfgevangen aal het lekkerste wegrookt, pakte ik het vissen op aal weer op. In het begin ving ik zonder problemen op een avond de rookoven vol. Later moest ik meerdere dagen vissen voor een goede bezettingsgraad van de ton. Vorig jaar ben ik na verschillende aalloze nachten maar gestopt met het vissen op aal. Triest dat je zelfs als sportvisser merkt dat het er met de aal beroerd voorstaat. 'Beroerd' is eigenlijk een understatement. 'Rampzalig' is beter op zijn plaats. Parasieten, ziekten, migratiebelemmeringen en water(bodem)vervuiling hebben een verwoestend effect op de aal gehad en hebben dat nog steeds. In een periode van nog geen 40 jaar is de intrek van glasaal afgenomen tot nog maar 1% (!) van weleer. Visserij en visvermalende waterkrachtcentrales lijken de genadeslag te gaan geven. Anno 2007 is de Europese aal ziek, bedreigd en tengevolge van vervuilde waterbodems ook nog eens oneetbaar vanwege de vergiftiging met dioxines. En wat doen we? Ondanks een stapel niets verbloemende aalonderzoeken wordt er zowel op nationaal als op internationaal niveau een beschamend potje genavelstaard. Wat betreft de meer dan noodzakelijke herstelmaatregelen komen de verantwoordelijke lidstaten niet verder dan uiterst vage plannen die stevast in het 'Er Is Nog Heel Erg Veel Meer Onderzoek Nodig' - stadium blijven hangen. Maar wat te denken van de aanpak van de met dioxines vervuilde rivieraal? Zonder enige belemmering worden alen waarvan het vlees de dioxinenorm vele malen overschrijdt verkocht aan argeloze consumenten. En wat doet het voor voedselkwaliteit verantwoordelijke ministerie? Die legt de verantwoordelijkheid bij de visserman neer. Onbegrijpelijk, alsof die schuldig is aan de met dioxines vervuilde waterbodems.

Gezien de perikelen rondom de aal, maar ook als eerbetoon aan een van de meest boeiende vissoorten van het zoete én zoute water, besteden we daarom in dit nummer veel aandacht aan deze vissoort. Laten we hopen dat het geen requiem voor de aal zal zijn.

Marco Kraal
Hoofdredacteur